

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Ejusdem intentio, num. 12.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

eamdem rationem dictam num. 9. ibi (ut suæ obligationi satisfaciatur) fieri, ut qua quis peccet is, qui petit ob malum finem, vel qui petit habens forte votum castitatis; vel qui petit cum affinitate post matrimonium contracta ex incestu, altero conjugum non consentiente, tamen non propterea peccet is alter conjux, qui legitime reddit: potest siquidem, licet non teneatur; *p*rius enim ille finis, & vinculum illius affinitatis se tenentis solum ex parte petentis, & non ex parte actus, nequit commaculare ipsum actum reddentis debitum ex obligatione iustitiæ; nonnulli hic addunt, debere conjugem non reddere, quando id non est illi incommodum; id, quod dicunt, ne cooperetur conjux sine ulla causa cum peccato alterius, quod facile posset evitare. Sed certe in praxi vix inuenies, non adesse ejusmodi incommodum; semper enim adest timor, ne alter, qui jam copulam appetit (nam propterea petit) ægre ferat, se repellere, & ne enascantur discordiæ.

p *Castrop. diff. 3. de matr. p. 4. §. 10. nu. 6. & 7.*

12. Dixi (legitimè reddit) si enim post initum matrimonium appareret aliquod impedimentum dirimens, per quod ij conjuges legitimi non sunt, reddere certè non posset, quia tunc esset fornicatio, non vero copula maritalis, & malitia se teneret ex parte actus, nec solum ex parte petentis. Rursus, si, qui votum castitatis non habet, petat debitum ab eo, qui tale votum habet, vel ab eo, qui contraxit

post matrimonium prædictam affinitatem, ex incestu (quæ nunc solum contrahitur ex copula cum consanguineis in primo, vel secundo gradu sui conjugis) potest quidem, ut dictum est, petere, quia non privatur jure suo, & ille, à quo petit, potest & tenetur reddere, ne ipsum dicto jure privet; at non potest reddere in priori bimestri matrimonij, nec existente altero conjugum adultero: ratio est, quia tunc alter non obligatur reddere ex obligatione iustitiæ, unde non habet caput, quo excusetur à cooperando cum peccato petentis.

13. Intentio. Conjuges habentes ex intentione copulam, q. ut haberent, etiam si conjugati non essent, vel turpiter cogitando deliberatè de alia, vel optando turpiter aliam, vel suam esse aliam sibi non conjugatam, peccant mortaliter, quia sic per delectationem morosam tenderent in eam, quæ re ipsa non est sua: quam doctrinam sic limitat Sanchez. r. Si delectatio hæc conjugis in nulla re turpi esset, sed in sola pulchritudine viri aut femine alienæ, perinde ac posset in cogitatione arboris pulchræ delectari; vel ut sic ad actum conjugalem excitetur, nullam video letalem culpam, cum delectatio in nullum turpe objectum feratur, & ad honestum finem dirigatur. Non tamen est hoc alicui permittendum, sed valde dissuadendum, ratione periculi; hætenus Sanchez. Quæ ratione delectari quis possit de copula præterita, futura, vel conditionata, dicam suo loco li. 10. cap. 4. & 5.

q. *S. Th. in 4. d. 3. q. 2. ad 3. apud Sanchez.*

Sancti, de matr. lib. 9. d. 11. nu. 3. Nav. dicit: ergo impedire generationem
c. 16. n. 23. Bon. de matr. qu. 4. p. 6. n. 6. non est intrinsecè malum, quia si hu-
 14. Effusio extra vas. Peccat mor-
 taliter / mulier, quæ suscepto semine
 se erigit, vel mingit, si velit concep-
 tionem impedire.

f. Sanchez. li. 9. disp. 21. n. 3.

Velit, dico; nam quia matrix
 semper retinet multum seminis pro-
 pter vim retentivam, qua pollet, re-
 ipsa non impedit, licet multum noce-
 at: peccat nihilominus ex illo pravo
 animo; quare si hic desit, seque ob a-
 lios bonos fines erigat, vel mingat,
 culpa saltem gravi vacabit. Huc facit
 quidam casus, quem asseram non
 multo post. *u. Fagundez x* ait, non
 peccare foeminam se invertentem post
 copulam, ut semen foras eiciat. ne
 concipiat, quando aliqua causa ratio-
 nabilis excusat, v. g. periculum mor-
 tis in partu, aut labor magnus, &
 magnum detrimentum in detinendo.
 Sed certè nulla ratione est audiendus,
 quia impedire generationem, est ex se
 intrinsecè malum.

t. Belloch. de casibus reservatis p. 2. q.
4. nu. 365. u. inf. c. 7. §. 2. nu. 9. x
Fag. in dec. l. 2. li. 6. c. 3. n. 50. a Sanc.
alios cit. lib. 2. de matr. d. 22. n. 17.

Dices: Sanchez *a* docet, sponsam
 per vim oppressam à sponso, ante bi-
 mestre, posse semen in continenti sta-
 tim expellere: idem diceret de qua-
 cumque femina vi oppressa, quia (in-
 quit) tunc reputatur mulier se defen-
 dere: sicut enim suam rem defendere
 reputatur dominus, quando statim
 rem à fure surreptam sibi reassumit,
 sic, si femina statim semen furtivum
 eiciat, adeoque generationem impe-

a Sanc. alios cit. l. 2. de matr. d. 22. n. 17

Respondeo, hanc doctrinam doctus-
 simi Sanchez merito non admittimus,
 tum à posteriori, quia sequeretur hoc
 ipsum, nempe licere generationem ali-
 quando impedire; tum à priori, quia
 foemina potest quidem se defendere
 omnibus alijs vijs, non vero quando
 adest damnum tertij innocentis, ut
 in casu nostro adest damnum prolis;
 sicut nec dominus posset sibi rem su-
 am statim à fure repetere, cum dire-
 cto damno innocentis alicujus tertij.
 Cetera vide apud Texedam. *b*

b Texedam Theol. moral. t. 2. li. 4.
tr. 1. n. 124.

15. Peccat item maritus, qui, co-
 pula incapta, desistit à seminando,
 quando uxor jam seminavit: at si
 hæc non seminavit, poterit *c* de ejus
 assensu se retrahere, modo non sit pe-
 riculum pollutionis extra vas, id ta-
 men magna indiget cautela, quia irri-
 tata jam utriusque natura, facilis est
 alterutrius seminatio extra copulam,
 quod fusè probat Leander, de Sacram.
t. 2. tr. 9. disp. 25. q. 15.

c ex Diana p. 3. tr. 4. re. 204. Co
223. Sanc. li. 9. disp. 19. n. 3.

16. Illud concedit Præpositus, *d*
 si vir ob morbum, aliamve causam,
 copulam interrumpat, si deinde se-
 quatur pollutio extra vas ab ipso ne-
 quaquā intèra, nec adsit periculū con-
 sentiendi, non esse saltem mortale, quia
 tunc ea sequitur contra voluntatem ex
 opere licito. Nam propter eamdem ra-
 tionem.